Vänsterns attacker mot entreprenörer blir alltmer besinningslösa. Inom vård, skola och omsorg riktar sig angreppen framför allt mot kvinnliga entreprenörer, helt enkelt för att vi är många kvinnor som har vår professionella bakgrund på dessa fält, skriver Engelska skolans grundare **Barbara Bergström**.

Vänstern driver hatkampanj mot kvinnliga entreprenörer

I Aftonbladet jämför kulturchefen Karin Pettersson mig och andra friskolegrundare med slavägare i den amerikanska södern på 1800-talet (AB 7 maj). Hon är inte ensam i anklagelser mot oss som vågat starta alternativ till stat och kommun, om än värst i karaktären av utfall. Det tycks som om coronaviruset brutit ner alla hämningar hos vänstern i kampanjer mot enskild företagsamhet.

Vad är då min skuld som grundare av Internationella Engelska Skolan? Som lärare i kommunala skolor såg jag vart skolorna i Sverige var på väg i brist på ledarskap. När friskolereformen kom 1992 sa jag upp mig för att starta en skola med andra idéer. Den skulle präglas av ordning i lärmiljön, tydlig vuxenauktoritet, höga förväntningar på alla elever oavsett social bakgrund och internationell karaktär – både genom blandningen av elever och av lärare från olika länder. Skapelsen blev med tiden mitt livsverk: Internationella Engelska Skolan, med detta år 38 grundskolor och ett gymnasium i Sverige.

Gensvaret från föräldrar var från början starkt. Jag kan ge så många berättelser, från tusentals levnadsöden, på barn och familjer som räddats av våra skolor. Det har rört sig om barn som dag efter dag, år efter år, lidit av mobbning i kommunala skolor, utan att de vuxna hade mod och kraft att ingripa. Det har handlat om barn med koncentrationssvårigheter, eller Aspbergers syndrom, som behövt struktur och lugn i lärmiljön.

Här finns alla dessa pojkar med invandrarbakgrund som varit vilse i tonåren – och som nu ofta hör av sig till mig i vuxen ålder med orden ”Du räddade mitt liv”. Friskolereformen, och etableringen av Engelska Skolan och andra friskolor, gav dem äntligen en väg ut. De fick en struktur på sina liv och ett lyft i självförtroende. De gavs möjlighet att byta till en skola som totalt förändrade deras liv och framtid, och de kunde göra det utan att familjen behövde betala en enda krona! Om något, är detta raka motsatsen till ”slaveri”. Det är befrielse, egenmakt.

”Kom till våra skolor och se med egna ögon”, har jag sagt till skribenter som uttalat sig med ideologisk fanatism utan att överhuvudtaget känna den verklighet de skriver om. Men, som Hans Rosling beskrivit, det är mycket svårt att med fakta rubba en fast fördom som satt sig.

Vi startade 1993 med aktiebolaget som juridisk form. Det var praktiskt. Motivet för skapelsen var att bygga den typ av skola jag trodde på. Något privat finansiellt motiv fanns överhuvudtaget inte, och det tog nästan 15 år av totalt engagemang och slit, varje timma från tidig morgon till sen natt sju dagar i veckan, för att ens komma till finansiell stabilitet. Från den grunden har vi kunnat expandera – men bara för att föräldrar velat ha de skolor vi erbjudit, med disciplin och lugn lärmiljö och en kultur som ger resultat.

Jag kan försäkra att inte en enda av våra rektorer eller en enda lärare har vinst som motiverande faktor i arbetet. Deras idealitet är inte mindre än hos anställda i stat och kommun, skriver Barbara Bergström. FOTO: JANERIK HENRIKSSON

”Hatet mot företagande och entreprenörskap från vänstern är påfallande just nu, men nästan värre är den bottenlösa okunnigheten om hur företag fungerar.”

Aftonbladet, Karin Petterssons tidning, är för övrigt också ett aktiebolag inom en koncern som är börsnoterad. Det ligger nära till hands att påminna Aftonbladet om ett uttryck på engelska: ”If you don’t like profits, try losses!”

Ersättningen till friskolor, skolpengen, uppgår i snitt till ungefär 90 procent av kostnaden för kommunalt drivna skolor. Manipulation av skolpengen är legio, framförallt vid beräkningen av lokalkostnadsersättningen. Den åstrandska utredningen vill nu sänka skolpengen ytterligare. Det skulle leda till konkurser och nedläggningar av många skolor. Förslaget bryter mot principen att en elev ska medföra samma ersättning oavsett vilken skola familjen väljer.

Köreglerna har blivit vänsterns nästa stora angreppspunkt. Om kötid kan man säga som Winston Churchill om demokratin – den värsta styrformen, bortsett från alla alternativ. Ett alternativ till kötid är att familjerna ska vara tvingade att gå i skolan närmast där de bor. Det bryter uppenbarligen ingen segregation. Ett annat alternativ är kvotering, kanske i förening med tvångsvis ”bussning”. Det bygger på en förfärlig tanke, nämligen att individer med egna talanger och drömmar ska placeras av statsbyråkrater i en ”kvot” (”somalier”, ”utlandsfödd”, ”afghan”, ”dotter till högutbildade föräldrar”). Den tredje möjligheten kan man kalla Bingometoden, med nummer som dras. Jag har sett innebörden av lottning vid intag till charter schools i USA, och den är avskyvärd.

Köregler går att modifiera (möjligheten till ”anmälan från BB”, som Jan Guillou än en gång återkommer till i en grov attack, AB 10/5, är sedan länge borttagen hos IES). Kvar står att anmälningstid ger föräldrar en chans att påverka med egen handling. Existensen av en kö ger därtill huvudmän en möjlighet att i god tid se var vi kan expandera, och därmed kunna erbjuda fler familjer en bra skola.

Om detta kan man diskutera, men att sopa undan sakfrågorna med lättköpta fraser om ”friskolelobbyn” imponerar inte. Vi tänker inte ta illvilliga attacker liggande.

Hatet mot företagande och entreprenörskap från vänstern är påfallande just nu, men nästan värre är den bottenlösa okunnigheten om hur företag fungerar. Man kastar ur sig vinstsiffror, som ska låta höga, men sätter dem aldrig i relation till omsättningen. Man verkar heller inte förstå att ”vinst” framför allt går till tre saker:

- Att kunna betala investeringar. Enbart Internationella Engelska Skolan investerade senaste verksamhetsåret 89 miljoner kronor i våra skolor.
- Att betala bolagsskatt till staten.
- Att bygga upp en buffert för framtiden. Enbart för att klara tre månadslöner inför oförutsedda händelser krävs för IES del tillgång till en kassa på ca en halv miljard kronor. Statsrådet Per Bolund (MP) har uttryckt en förväntan om att företag ska ha finansiella marginaler för det oväntade. Han verkar inte förstå att de skapas av vinst.

Vänstern hävdar också föreställningen att våra skolor drivs av ”girighet”. Jag kan försäkra att inte en enda av våra rektorer eller en enda lärare har vinst som motiverande faktor i arbetet. Deras idealitet är inte mindre än hos anställda i stat och kommun. De tror på meningen i vad IES står för som skolorganisation. Överskott och finansiell stabilitet är ett resultat av en framgångsrikt skött verksamhet, som uppskattas av familjer – inte drivkraften.

I ett vidare perspektiv är det ett verkligt hot mot Sveriges återhämtning efter coronakrisen att den aggressiva fientligheten mot företagsamhet har fått sådant fäste hos den svenska vänstern, långt in i socialdemokratin. Den utmärks av en avgrundsdjup okunnighet om företagandets villkor. Den tar sig uttryck i personligt kränkande angrepp på individer som övergett sin bekvämlighet för att satsa allt på vad de tror på, via entreprenörskap.

I ett klimat som detta vet jag inte om jag orkat göra den satsning jag gjorde 1992/93. Att avskräcka entreprenörer, särskilt på tjänsteområden där kvinnor dominerar, är ju också den nya vänsterns avsikt. Sverige blir inte bättre av det.

BARBARA BERGSTRÖM
Grundare av Internationella Engelska Skolan. Författare till boken ”Tough love” (Ekerlids förlag) tillsammans med sin man Hans Bergström